

Bilgi ve Belge Yönetimi Alanında Akademik Dergiler Çalıştayı Sonuç Raporu

Giriş

Bilgi ve belge yönetimi alanında akademik yayıncılığın güncel durumunu ve geleceğini değerlendirmek amacıyla düzenlenen "Bilgi ve Belge Yönetimi Alanındaki Akademik Dergiler Çalıştayı", TED Üniversitesi Ayşe Ilıcak Kütüphanesi ve Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği (ÜNAK) işbirliğiyle 23 Ocak 2026 tarihinde TED Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayda, akademik dergilerin sürdürülebilirliği, yayın platformları, görünürlük, indeksleme süreçleri, hakemlik ve editörlük zorlukları gibi konular ele alınmıştır. Katılımcılar arasında dergi editörleri, akademisyenler, kütüphaneciler, platform temsilcileri (DOAJ, Crossref, TR Dizin, DergiPark) ve sektör temsilcileri yer almıştır.

Üç oturumdan oluşan çalıştay, açılış konuşmalarıyla başlamış ve tartışmalarla sonlanmıştır. Bu rapor, çalıştayın ana bulgularını, tartışmalarını ve önerilerini özetlemekte olup, katılımcılarında önerileri dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Açılış ve Genel Değerlendirme

Açılış ÜNAK Yönetim Kurulu Üyesi Hüseyin Murat Yücel, Bilgi Dünyası Baş Editörü Doç. Dr. Özgür Polat ve TED Üniversitesi'nden Prof. Dr. Yüksel Kavak'ın konuşmaları ile başlamıştır.

Konuşmalarda mevcut dergi yayıncılığının panoraması çizilmiştir.

- Dergi sayıları ve sürdürülebilirlik: Türkiye'de dernek/vakıf dergileri, üniversite ve kamu dergileri ile fonlama ve yönetim değişikliklerinin etkileri,
- Makale kabul/red oranları: dergilerin kabul ve red oranlarının değerlendirilmesi, makale trafiği ve yazar potansiyeli sınırlılığı,
- İndeks/Dizin sorunları: Uluslararası indekslerde sadece iki derginin yer alması, TR Dizin'de alan dergilerinin sayısının, Türkçe içerikle birlikte yabancı dilde içeriğin, ulusal ve uluslararası atıf sayılarının artırılması.

Davetli Konuşmacı

Çalıştayın davetli konuşmacısı Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Tolga Çakmak "Akademik Dergi Yayıncılığında Yönelimler, Teknik Dönüşüm Ve Sürdürülebilirlik" başlıklı konuşmasında;

Akademik dergi yayıncılığında güncel yönelimlere ilişkin olarak akademik dergilerin yalnızca içerik üretimiyle değil editör, yazar ve hakem rollerinin değişimi ile birlikte ele alınması gerektiği, açık hakemlik, preprint yayınlar ve erken görünüm gibi uygulamaların dergi politikaları açısından yeniden değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Teknik ve yapısal dönüşüm konusunda günümüzde dergilerin değerlendirilmesinde yalnızca bilimsel niteliğin yeterli olmadığını, üst veri (metadata) kalitesi, dizinlere veri gönderim süreçleri, teknik uygunluk ve sunum standartlarının görünürlük ve indekslenme açısından belirleyici hale geldiğini ifade etmiştir. Teknik altyapısı güçlü olmayan dergilerin, kaliteli içerik üretmiş olsalar dahi geri planda kalabildiğini vurgulamıştır.

Sürdürülebilirlik ve gönüllülük sorunu olarak alan dergilerinin büyük ölçüde gönüllülük esasına dayalı olarak yürütüldüğüne dikkat çekerek bu noktada çözümün daha fazla fedakârlık değil, iyi tasarlanmış süreçler ve sistematik iş akışları olduğunu ifade etmiştir. Yayıncılıkta sürdürülebilirliğin ancak kurumsallaşmış editöryal yapı ve net tanımlanmış süreçlerle mümkün olabileceğini vurgulamıştır.

Sürekli yayıncılık ve gelecek öngörülerini sürekli yayın modelinin (continuous publishing) önümüzdeki dönemde yaygınlaşacağı, bu modelin erken görünüm kaynaklı karmaşaları azaltacağı ve hukuki/akademik belirsizlikleri sınırlandıracağını belirtmiştir. DergiPark'ın bu yöndeki adımlarının, ulusal akademik değerlendirme sistemlerini (YÖK, ÜAK vb.) yeniden düşünmeye zorlayabileceğini ifade etmiştir.

Genel Değerlendirmede akademik dergi yayıncılığının artık bireysel çaba ile değil; teknik yeterlilik, standartlaşma ve sistemli yönetim ile sürdürülebileceğini ortaya koymuştur. Çakmak, editörlere ve dergi yöneticilerine, yayıncılığı bir “yük” değil, iyi kurgulanmış bir akademik ekosistem olarak ele almaları gerektiği mesajıyla konuşmasını tamamlamıştır.

Oturum 1: Çalıştaya Katılan Alan Dergilerinin Editörleri

Birinci oturumda çalıştaya katılan alan dergilerinin editörleri, Arşiv Dünyası Dergisinden Şeyma Demirel, Bilgi Yönetimi Dergisinden Arş. Gör. Burcu Yılmaz Karahan, Lamre Dergisinden Öğr. Gör. Dr. Vedat Gültekin, Türk Kütüphaneciliği Dergisi editörü Doç. Dr. Tolga Çakmak ile Bilgi Dünyası editörü Doç. Dr. Özgür Polat dergilerinin süreçleri hakkında bilgi vermişlerdir.

Oturum 2: Yayın Platformları ve Görünürlük

Başkanlığını Hüseyin Körpeoğlu'nun yürüttüğü bu oturum, akademik yayınların dijital platformlardaki görünürlüğüne odaklanmıştır. Oturumda DOAJ Türkiye Editörü Ramazan Turgut, Crossref temsilcisi Dr. Ahmet Müngen, TR Dizin temsilcisi Ramazan Şahin Somuncu ve DergiPark temsilcisi Didem Aydan konuşmacı olarak yer almışlardır.

Oturumda:

- DOAJ kriterleri: Şeffaflık, açık erişim, hakemlik ve görünürlük vurgusu; Türkiye merkezli dergilerin yoğunluğu ve kabul oranı (%14), endogeny kriterleri (editör kurullarında çeşitlilik zorunluluğu),
- Crossref entegrasyonu: DOI kullanımı, metaveri standartları, katılım raporları,
- TR Dizin: Ulusal indeksleme kriterleri, sürekli yayın modeli ve veri saklama politikaları,
- DergiPark: Sürekli yayın modeline geçiş, kullanıcı anketleri, entegrasyon geliştirmeleri (DOAJ) ve görünürlük artırma hedefleri,
- Dil ve isim sorunları: Dergi adlarının Türkçe/İngilizce karşılıkları, ISSN portalındaki dergi bilgilerinin güncellenmesi,
- Creative Commons lisanslarının standartlaştırılması,
- Uluslararası entegrasyonların önemi, OJS gibi açık kaynaklı sistemlerin rolü, yayın süreçlerinin öz değerlendirme mekanizmaları gözden geçirilmesi tartışılmıştır.

Oturum 3: Sürdürülebilir Yayıncılık İş Birliği ve Gelecek Perspektifi

Başkanlığını Prof. Dr. Coşkun Polat'ın üstlendiği bu oturumda, akademik dergilerin sürdürülebilirliği üzerine odaklanılmıştır. Katılımcılar, dergi editörlüğünün zorluklarını paylaşmış, makale temini, hakemlik süreci ve indeksleme gibi konular tartışılmıştır.

- Dergi yayıncılığının zorlukları: Artan yeni dergi sayıları, editöryal altyapı yetersizliği, dergi editörlüğü yükü, hakem havuzlarının sınırlı olması, indeksleme kriterlerinin katılığı (endogeny, şeffaflık), danışma kurullarının sembolik kalması, dijital platformlara geçişteki zorluklar, sürdürülebilirlik sorunları (mali destek, ekip eksikliği),
- Makale bulma sorunu: TR Dizin dışındaki dergilerin düzenli ve nitelikli makale temin sorunu, akademik teşvik ve doçentlik başvurularında TR Dizin ve uluslararası indekslerde yer alan dergilerin kabul görmesi,
- Hakemlik ve etik sorunlar: Hakem bulma güçlüğü, değerlendirme sürelerinin uzaması, yüzeysel hakem raporları, aynı kişilerin aşırı yük altında kalması, hakemlik işlemlerinin ücretlendirilmesi veya puanlandırılması, kabul oranlarının yüksekliği, hakemlik için etik ilkeler ve standartlaştırılmış değerlendirme ölçütleri ihtiyacı,
- Uluslararasılaşma: Türkçe içerikli dergilerin Scopus ve Web of Science gibi dizinlerde temsilinin artırılması gerektiği, paralel dil kullanımı,
- Dergi yönetimlerine genç akademisyenlerin yetiştirilmesi: Yüksek lisans/doktora öğrencilerinin stajyer editör olarak dâhil edilmesi,

---

Lütfen cevabınızı unakderneği@hs01.kep.tr adresine gönderiniz.

İletişim adresi: Marmara Sokak No: 38 / 17 Yenışehir 06420 Ankara Tel – Faks: 0312 430 0361
<http://www.unak.org.tr> e-mail: unak@unak.org.tr KEP: unakderneği@hs01.kep.tr

- Dizin dışındaki dergiler: Gönüllü katkı modeli, profesör düzeyindeki akademisyenlerin destek amaçlı yayın yapması, dergiler arasında yönlendirme mekanizmaları kurulması,
- İş birliği ihtiyacı: Dergi yöneticileri ve akademisyenlerin bir araya gelerek farkındalık toplantıları düzenlemesi, ulusal düzeyde iletişim ağı kurulması konuları tartışılmıştır.

Öneriler ve Sonuçlar

- İş birliği ve Eğitim: Dergi yöneticileri, akademisyenler ve platform temsilcilerinin düzenli toplantılar yapılması, hakemlik farkındalığı için seminerler yapılması, Bilgi ve Belge Yönetimi alanındaki dergileri kapsayan iletişim ve iş birliği ağı kurulması, ulusal düzeyde yayın yapan dergileri için ortak kalite standartların oluşturulması,
- Mentörlük, Editör ve Hakem Yetiştirme: Genç akademisyen, yüksek lisans/doktora öğrencilerinin stajyer editör olarak sisteme dâhil edilmesi, bölümlerde hakemliğin teşvik edilmesi, editörlüğe yeni başlayanlar için editörlük rehberi ve mentörlük mekanizmalarının oluşturulması,
- Teknik Geliştirmeler: DergiPark ve OJS entegrasyonlarının artırılması, sistemler arasında veri aktarımının kolaylaştırılması, veri saklama ve lisans politikalarının zorunlu hale getirilmesi, yapay zekâ kullanım politikalarının oluşturulması, dergi süreçlerinin OJS vb. platformlar üzerinden standart iş akışları ile yürütülmesi, yayın süreçlerinin düzenli olarak öz değerlendirme ve iç denetim mekanizmalarıyla gözden geçirilmesi, Creative Commons lisans türlerinin (özellikle CC BY) standartlaştırılması,
- Hakemlik ve Etik Standartlar: Hakemlik süreci için etik ilkeler ve değerlendirme ölçütlerinin standartlaştırılması, açık hakemlik veya kör + açık seçenekli hibrit modellerin denenmesi, hakemler için kısa rehberler, kontrol listeleri ve örnek değerlendirme raporları hazırlanması, hakemlik faaliyetlerinin belgelendirilmesi ve ORCID ile ilişkilendirilmesi,
- Editörlük Süreçleri: Editörlük çalışmalarının akademik yükseltme ve değerlendirme sistemlerinde görünür kılınmasına yönelik girişimlerde bulunulması, editör değişim süreçleri için yazılı devir ve süreklilik planları oluşturulması, gönüllülük esasına dayalı çalışmayı destekleyecek iş yükü paylaşımı ve görev rotasyonu modelleri oluşturulması,
- Dergi Adları: Dergi adlarında paralel başlık kullanımı ve ISSN portalındaki dergi bilgilerinin güncellenmesi,
- Geleceğe Yönelik Planlanan Çalışmalar: Alandaki akademik yayınların kalitesini artırmak için yıllık toplantılar yapılması, dernekler öncülüğünde farkındalık çalışmalarının yürütülmesi önerilmiştir.

Sonuç olarak, çalıştay bilgi ve belge yönetimi alanında akademik yayıncılığın sürdürülebilirliğini güçlendirmek için önemli bir adım olmuştur. Katılımcılar, iş birliğinin ve şeffaflığın anahtar olduğu konusunda hemfikirdir. Gelecek etkinliklerde dergi katılımının artırılması ve uluslararası görünürlüğün artırılması hedeflenmelidir.

Lütfen cevabınızı unakderneği@hs01.kep.tr adresine gönderiniz.

İletişim adresi: Marmara Sokak No: 38 / 17 Yenışehir 06420 Ankara Tel – Faks: 0312 430 0361
<http://www.unak.org.tr> e-mail: unak@unak.org.tr KEP: unakderneği@hs01.kep.tr

Rapor, çalıştay kayıtları ve katılımcı önerileri temel alınarak hazırlanmış olup, detaylı bilgi için ÜNAK Kurumsal Youtube <https://www.youtube.com/@unakkurumsal> sayfasındaki video kayıtlarına başvurulabilir.

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLtOUXVUWmyWLvc82ikgwhesAgIDZIVXM>

Bu alanda ilk defa yapılan bu çalıştaya katılan tüm konuşmacılarımıza, katılımcılarımıza ve ev sahipliği ile çalıştayın yapılmasına büyük katkı veren TED Üniversitesi Yönetimine ve özellikle Ayşe Ilıcak Kütüphanesi'ne şükranlarımızı sunarız.

Saygılarımızla.

ÜNAK

Bilgi ve Belge Yönetimi Alanındaki Akademik Dergiler Çalıştayı

Program

09.00 - 09.30 | Kayıt ve Kahvaltı
09.30 - 10.00 | Açılış Konuşmaları
H. Murat Yücel, ÜNAK Yönetim Kurulu Üyesi
Doç. Dr. Özgür Polat, Bilgi Dergisi Baş Editörü
Prof. Dr. Yüksel Kavak, Eğitim ve Bilim Dergisi Editörler Kurulu Üyesi, Baş Editör,
TED Üniversitesi
10.00 - 10.45 | Açılış Konuşmaları
Doç. Dr. Tolga Çakmak, Türk Kütüphaneciliği Dergisi Baş Editörü
10.45 - 11.00 | Kahve Molası
11.00 - 12.30 | 1. Oturum: Editörlük ve Yayın Değerlendirme Süreçleri
Oturum Başkanı
Doç. Dr. Özgür Polat, Bilgi Dünyası Dergisi Baş Editörü
Konuşmacılar
Katılan Alan dergilerinin editör veya temsilcileri
12.30 - 13.30 | Öğle Arası
13.30 - 15.00 | 2. Oturum: Yayın Platformları ve Görünürlük
Oturum Başkanı
Hüseyin Körpeoğlu, Akdema
Konuşmacılar
Ramazan Turgut, DOAJ Türkiye Editörü - (Çevrim içi)
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Münge, Crossref
Ramazan Şahin Somuncu, TR Dizin
Didem Aydan, DergiPark
15.00 - 15.15 | Kahve Molası
15.15 - 16.30 | 3. Oturum: Sürdürülebilir Yayıncılık, İş Birliği ve Gelecek Perspektifi
Oturum Başkanı
Prof. Dr. Coşkun Polat
16.30 - 17.15 | Değerlendirme ve Sonuç Bildirgesi Taslağı
17.15 - 17.30 | Kapanış ve Teşekkür

TED Üniversitesi
Ahmet Ersan Konferans Salonu
23 Ocak 2026
9:00

ÜNAK
BİLGİ DÜNYASI

Ayşe Ilıcak Kütüphanesi

Çalıştay; dergilerdeki görevliler, yayın kurulu üyeleri, editörler ve akademisyenlerin katılımına açıktır.

Lütfen cevabınızı unakderneği@hs01.kep.tr adresine gönderiniz.

İletişim adresi: Marmara Sokak No: 38 / 17 Yenışehir 06420 Ankara Tel – Faks: 0312 430 0361
<http://www.unak.org.tr> e-mail: unak@unak.org.tr KEP: unakderneği@hs01.kep.tr